

Andrzej Wiśniewski

"Przepisy o gospodarowaniu, eksploatacji i ruchu pojazdów samochodowych. Ustawodawstwo gospodarcze. Teksty", R. Oleszyński, Warszawa 1961 : [recenzja]

Palestra 5/9(45), 81-82

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dziale II o granicach ochrony prawnej omówione jest częściowe odstępstwo polskiego prawa procesowego od zasady *ne eat iudex ultra petita partium*, a w rozdziale o rozporządzalności prawami podmiotowymi stron w toku procesu rozważone zostały te akty dyspozycji materialnej stron, które zostały unormowane przez nowe prawo w sposób odmienny w porównaniu ze stanem poprzednim.

Prace zamieszczone w omawianej książce zdobyły sobie wysoką rangę w naszej literaturze procesowej. Poruszone w nich — po raz pierwszy po reformie z 1950 r. — zagadnienia były później wielokrotnie podejmowane w literaturze przedmiotu, a nowe opracowania w szerokiej mierze nawiązywały do omawianych prac autora. Dobrze się więc stało, że prace te, ostatnio trudno dostępne, zostały wydane i udostępnione czytelnikom.

*

Kodeks karny i prawo o wykroczeniach. Ważniejsze ustawy szczególne. Wyd. XI. Wyd. Prawn. Warszawa 1961, s. 602.

Kolejne wydanie Kodeksu karnego wraz z przepisami związkowymi opracowane jest według stanu prawnego na dzień 10 maja 1961 r. Zbiór, poza tekstem Kodeksu karnego i Prawa o wykroczeniach, zawiera wszystkie karne ustawy szczególne oraz wyciągi z licznych ustaw zawierających przepisy karne. Tak więc poza małym kodeksem karnym znajdujemy tam ustawy dotyczące ochrony własności społecznej, ustawy o amnestiach, dekrety o postępowaniu doraźnym, o odpowiedzialności zbrodniarzy wojennych, o dostawach obowiązkowych. W zbiorze zamieszczona jest ustawa dewizowa oraz w obszernych wyjątkach ustawa karna skarbowa. Również w obszernych wyjątkach zamieszczone jest poważnie znowelizowane w bieżącym roku Prawo górnicze. Nie sposób wymienić tu nawet części z blisko 60 ustaw i dekretów, które znajdują się w książce.

Podkreślić należy, że jak zwykle w tego rodzaju opracowaniach Wydawnictwo Prawnicze zamieściło teksty zmienionych przepisów w brzmieniu zaktualizowanym, uwzględniającym zmiany wprowadzone przez nowele. Podstawa każdej zmiany czy usunięcie przepisu została wyjaśniona w odpowiednio zamieszczonym przypisie.

*

R. Oleszyński: Przepisy o gospodarowaniu, eksploatacji i ruchu pojazdów samochodowych. Ustawodawstwo gospodarcze. Teksty. Wyd. Prawn. Warszawa 1961, s. 740.

Książka zawiera zbiór przepisów dotyczących gospodarki samochodami. Zbiór ułatwia korzystanie w praktyce z licznych i rozproszonych w wielu rocznikach Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego przepisów, które zostały usystematyzowane przez autora w ośmiu rozdziałach.

Rozdział I zawiera przepisy o gospodarowaniu pojazdami samochodowymi, m.i. przepisy o rozdzielnictwie pojazdów samochodowych i o sprzedaży nowych samochodów osobowych nabywcom indywidualnym.

Dwa następne rozdziały (II i III) obejmują przepisy o gospodarowaniu ogumieniem i paliwami samochodowymi.

Obszerny IV rozdział pt. „Przepisy o ruchu pojazdów samochodowych na drogach publicznych” zawiera m.i. przepisy o pozwoleniach na prowadzenie pojazdów samochodowych, o prowadzeniu pojazdów, znakach i sygnałach drogowych, kon-

trolu pojazdów na drogach publicznych oraz konwencje międzynarodowe o ruchu drogowym.

Rozdział V zawiera przepisy o transporcie drogowym, dotyczące używania pojazdów samochodowych w transporcie (także międzynarodowym), uprawnień do zarobkowego transportu samochodowego, regulaminów i taryf transportu zarobkowego oraz koordynacji przewozów.

W rozdziale VI zamieszczone są przepisy o świadczeniach transportowych na cele ogólnogospodarcze, na potrzeby lecznictwa, dla ochrony przeciwpożarowej i zwalczania klęsk żywiołowych oraz na rzecz wojska i potrzeb obrony.

Rozdział VII zawiera przepisy o odpowiedzialności użytkowników pojazdów samochodowych i o ubezpieczeniach. Są to przepisy dotyczące zarówno odpowiedzialności karnej, jak i cywilnej oraz przepisy o różnych rodzajach ubezpieczeń majątkowych związanych z samochodami.

W ostatnim VIII rozdziale autor opracowania zamieścił przepisy o wynagrodzeniu pracowników samochodowych i ich czasie pracy oraz przepisy o zasadach szkolenia i odznaczania kierowców.

J. S. Piątkowski: *Problematyka prawna obrotu gruntami chłopskimi*. Instytut Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk. PWN. Warszawa 1961, s. 184.

Ważne a jednocześnie bardzo trudne problemy prawne związane z obrotem gruntami chłopskimi rzadko omawiane są w naszej literaturze, chociaż potrzeba tego rodzaju opracowań jest niewątpliwa. Na niewielką ilość opracowań w tej dziedzinie wpływa fakt, że jest to problematyka bardzo złożona, występuje w niej wiele zagadnień należących nie tylko do różnych działów prawa cywilnego, jak np. prawo rzeczowe, obligacyjne i spadkowe, lecz również do innych dziedzin prawa, jak prawo administracyjne czy finansowe. Omawiając obrót prawny gruntami chłopskimi nie sposób pominąć także łączącej się z nim ściśle a — niestety — mało opracowanej problematyki ekonomicznej.

Omawiana praca Piątkowskiego była przedmiotem dyskusji na posiedzeniu Działu Prawa Cywilnego Instytutu Nauk Prawnych PAN w 1959 r. i po poprawkach uwzględniających wyniki tej dyskusji oddana została do druku.

Autor podnosi we wstępie, że nie czekając na wyniki badań ekonomistów starał się w swej pracy wykazać, iż dotychczasowe ustawodawstwo i praktyka sądowa w dziedzinie obrotu gruntami chłopskimi mają wiele poważnych braków. Celem pracy jest zwrócenie uwagi na te braki i przyczynienie się do ich usunięcia. Choć bowiem w miarę postępu socjalistycznej przebudowy wsi sprawa tego obrotu tracić będzie na znaczeniu, to jednak jeszcze obecnie, dopóki odgrywa ona istotną rolę w życiu wsi, nie można jej nie doceniać. I w tej też mierze wywody autora mogą być przydatne dla praktyki.

Przez grunty chłopskie autor rozumie grunty wchodzące w skład gospodarstw rolników, którzy uprawiają je osobiście lub przez członków rodziny żyjących z nimi we wspólności gospodarczej, ewentualnie dodatkowo z udziałem niewielkiej liczby sił najemnych. Są to zatem grunty należące bądź do drobnotowarowych, bądź też do małych kapitalistycznych gospodarstw rolnych. Grunty chłopskie to w zasadzie grunty znajdujące się w posiadaniu, a nie tylko będące własnością drobnych lub średnich rolników. Omawiany w pracy obrót gruntami chłopskimi obejmuje przeniesienie własności, dziedziczenie i działy (łącznie ze zniesieniem współwłasności) oraz wypadki tzw. obrotu nieformalnego. W dalszych paragrafach roz-